

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5'— — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Graški pamfleti.

Ker mariborski časnikarji okoli nemškonacionalne »Marburger Zeitung« ne morejo sadov svojega duha vsled čuječe cenzure v Mariboru spravljati za denar med ljudi, so zopet pričeli eksportirati to svoje nečedno blago v Gradec, kjer obstoji pravzaprav centrala Wastian, Ornig & Ko., kateri družbi se je v zadnjem času pridružil tudi dr. Kamniker.

Najbolj jih seveda bode v oči, da so pri nas v Jugoslaviji razmere nekoliko bolj urejene nego v Nemški Avstriji. V Nemški Avstriji so morali zastaviti državna in privatna imetja, da dobe nekoliko živil od antante. In kako je ta republika — ki jo vladajo socialni demokrati in krščanski socialisti — demokratska, razvidimo najbolj iz jermiade graške »Tagesposte«, ki pravi, da bi teh zakonov glede zastavitve državnega in privatnega imetja, tudi v caristično absolutni državi ne mogli sprejeti tako brez vsake možnosti ugo-

vora kakor pod to takozvano demokratsko vlado.

Nadalje pravi »Tagespost«: »Zastavitev gozdov, inozemskih efektov in zlata zadošča za nabavo živil le do srede avgusta, za nadaljno dobavo se bodo morali dati novi zastavni objekti. Kateri?? Država ima komaj še takih, ki bi ne prišli že za vojno odškodnino v pošte, vsled česar bodo morali zopet privatna imetja zaseči. Ali bodo hoteli krščanski socialisti zastaviti samostane in ustanove in njih velika posestva, ali pridejo najprvo na vrsto rudniki v privatni posesti ali velike hiše in zemljišča v mestih?« In bodočnost Nemške Avstrije? Navajamo zopet isti list, ki pravi: »Finančni položaj, tudi Dunaja, bo vedno slabejši in argument finančnega ministra Schumpetra, da financira finančna moč Dunaja dežele, spada v preteklost. Da so dežele napram Dunaju pasivne, se mora zdeti državnemu tajniku za finance ravnotako, če pošilja milione papirnatega denarja za plače v provinco; če bi pa te milione primerjal z

milioni, ki jih rabi v isto svrhu na Dunaju, bi prišel do drugih zaključkov. Dežele bodo pri letnem deficitu 6 milijard z veliko večjim odstotkom obremenjene, nego odgovarja njihovi potrebi.

Po številu prebivalstva računano, bi odpadlo na Štajersko letnega deficita okoli ene milijarde... Dunaj bo brezdvomno v prihodnjih letih glede davčne moči znatno nazadoval, tako da bo deficit vedno bolj obremenjeval dežele. Pri oddaji premoženja bo moralo vsekakor glavno mesto največ plačati; oddaja bo pa tudi regeneracijsko moč Dunaja najbolj oslabila, ker vsled porušitve razpečevališč in vsled odhoda mnogih obratov ni pričakovati obnovitve bogastva... Po izjavi socialnodemokratskih listov, so krščanski socialisti tako sramotno gospodarili na Dunaju, da zaslužijo naziv uničevalci Dunaja, po izjavah krščanskosocialnih listov pa zavajajo socialni demokrati spričo svojega slabega gospodarstva Dunaj v brezprimerno nesrečo...«

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(18)

»Da, gotovo«, sem odgovorila s poudarkom; »vse se strinja, razen postava. Mož, čegar postavo zdaj tam vidim, je docela drug: v njegovem pogledu ne vidim niti kesa niti strahu.«

»Seveda ne. Kajti vi vidite odsev enega izmed mojih podložnih. Gospodična Van Arsdale, ali spoznate zdaj prostor, ki ga vidite pred seboj?«

»Ne, vi ste govorili o nekem loku v veži, levo od vhoda, jaz pa vidim tudi lok v zrcalnem oknu pred seboj, toda — —«

»Vi vidite naravnost skozi alkoven — morda niste vedeli, da so tam še ena vrata, ki vodijo na zadaj se nahajajoči hodnik. Nadalje se pride do loka in onstran tega loka do veže in stopnic, ki vodijo do garderob. Ta vrata — edina zadaj za alkovnom, razumete — so za one, ki vstopijo iz glavne veže, skrita z draperijami, ki so jih v ta namen obesili; toda od zadnjega hodnika se vrata popolnoma vidijo. In brezdvomno je, da je mož, čegar podoba se je reflektirala v oknu, vstopil na tem potu ter zopet odšel. Važno je, da smo dognali to okoliščino. Zelo smo vam hvaležni za pomoč, ki ste jo nam nudili v tej zadevi.«

Potem je hitro dodal v pojasnilo, ko sem ga še vedno olajšana in obenem začudena venomer gledala:

»Svetilniki v alkovnu in v različnih drugih prostorih so, kakor vidite, vsi prikriti s temnimi stekli. Le luč v hodniku onstran loka gori zelo jasno. To je vzrok, da je ta dvojni refleks tako natančen. Še nekaj, in sicer se tiče zelo zanimive okoliščine: nemogoče bi bilo, opaziti ta refleks z vašega mesta, če bi ne bila tla alkovna precej višja nego tla ostalih prostorov. Če bi arhitekt tega tako ne napravil, tedaj bi gostje, ki venomer semintja hodijo, zadrževali refleksne žarke na njihovem potu iz alkovna v ogleдалo v sprejemni sobi in od tod povprek čez vežo k temu oknu. Poglejte, gospodična, zdi se, kakor da bi vsled srečnega slučaja, ki se nam dogodi le en, ali dvakrat v življenju, prišlo v onem trenutku do pogoja, ki je mogel povzročiti ta refleks — celo lega in širokost različnih vrat in potrebna odprtina zagrinjal pri vходу v alkoven!«

»To je čudovito«, sem vskliknila, »čudovito!«

Potem sem vprašala, morda v njegovo začudenje, ali niso morda kaka majhna vrata med hodnikom za alkovnom in veliko srednjo vežo.

»Da«, je odgovoril. Nahajajo se ravno poleg peči. Tri nizke stopnice vodijo do nje.«

»Sem si mislila«, sem mrmrala, bolj za se, nego proti njemu. V duhu sem premišljevala, kako lahko more človek, če hoče, iz srede družbe oditi v najbolj skriti hodnik ter na ta način priti v alkoven, ne da bi ga opazili drugi gostje. Nisem mislila, da je še bolj skrit dohod do tega malega prostora: poleg stopnic, ki vodijo zadaj za lokom naravnost v garderobo.

»In gospod Durand?« sem jecljala, ko sem zopet sledila nadzorniku v sobo, kjer sva pustila gospode. »Ali boste zdaj verjeli njegovi izpovedi ter se zanimali za vlomilca s skesano povešano glavo in prestrašenim obrazom?«

»Da«, je odgovoril, me ustavil pri vratih te me pri tem prijazno prijel za roke, »če — prosim, ne ustrašite se, draga gospodična; življenje je polno bolesti za mlade in stare, in mladost je najboljši čas za žalostne izkušnje — če ni on sam tisti mož, ki ste ga videli tam s strahom gledati na svoja prsa. Ali niste opazili, da ni v vsakem oziru tako oblečen kakor drugi gospodje? Da ima, čeprav še ni šel po površnik, veliko belo svilen ruto čez ovratnik, ki jo nosi navadno pod suknjo? Ali ste to opazili ter se vprašali, zakaj je to storil?« —

(Dalje prih).

je torej položaj v Nemški

!

Jtem pa pride graška »Tages-« kot trobilo mariborskih nemških nacionalcev ter piše pamflete o našem, naškem kralju. Mi vemo, zakaj spoštujemo kralja Petra I., ker poznamo njegovega dejanja na bojišču za osvoboditev jugoslovanskega naroda.

Svetujemo sosedom onstran meje, naj se raje brigajo za se, vsaj imajo vendar toliko skrbi, toliko dela, če se hočejo vsaj nekoliko postaviti na noge. Mariborskim nemškonacionalnim časnikarjem in dopisnikom graških listov pa prav resno svetujemo, naj ne odjemljejo svojim nemškim someščanom še oni mali kredit, ki ga imajo.

Nemška Avstrija pred prehranjevalno katastrofo.

Nemškoavstrijski državni kancelar dr. Renner je naslovil na predsednika najvišjega gospodarskega sveta v St. Germainu pismo, v katerem pravi med drugim:

Ker smo na zahtevo najvišjega gospodarskega sveta dali istemu na razpolaganje vse v tuzemstvu in v nevtralnih državah se nahajajoče inozemske vrednote, in so vse v aliranih in asociiranih državah nahajajoče se inozemske vrednote zaplenjene, absolutno ne moremo zasedaj pravočasno dobiti od druge strani kredita za dobavo živil. Od najvišjega gospodarskega sveta dovoljeni krediti bodo kmalu pošli. Že sedaj dobivamo samo žito in moko, dočim se meso, mast, riž in kondenzirano mleko ne dovažajo več. Naša prehranjevalna situacija se je vsled tega zopet izvanredno poslabšala in je že zdaj kritična. Avgusta meseca bo pa tudi kredit za žito in moko pošel. Če bi dovozi vsled tega izostali, bi moral velik del našega prebivalstva, predvsem prebivalstvo Dunaja in drugih industrijskih krajev poginiti lakote. Nova žetev more pokriti le četrti del naše potrebe, ki bo pa še le, ker so pri nas večinoma mala kmečka posestva, še le v par mesecih na razpolaganje. Celo pri največjem trudu je nemogoče, le majhne porcije, od katerih zdaj živi dunajsko prebivalstvo, dobiti iz tuzemstva. Mi potrebujemo nadalje brez-pogojno meso, mast, riž in kondenzirano mleko iz inozemstva. Če bi pošiljatelj aliiranih velevalisti izostale, tedaj bi lakota, ki so jo te pošiljatelj nekaj časa olajšale, z novo silo uničujoče izbruhnila in bi bilo nemogoče, vzdržati socialni red.

Da ne moramo upati, dobiti od drugih na ozemlju bivše monarhije nastalih držav navzlic vsemu prizadevanju rednih pošiljateljev, bodo delegati interaliranih komisij potrdili, ki nas na hvalevreden način podpirajo. Ker smo vsa aktiva, ki jih moremo realizirati, dali na razpolago najvišjemu gospodarskemu svetu, moramo nujno prositi, da se nam dovolijo nadaljni krediti vsaj za mesece avgust in september. Do tedaj bomo izvedli od nas zahtevane rekvizicije inozemskih vrednot, ki jih izvršujemo z največjo naglico. In tedaj bo najvišji gospodarski svet mogel presoditi, kakšen kredit nam more dovoliti za zastavljene mu objekte in katere izmed teh objektov nam bo mogel vrniti, da jih uporabimo drugod. Dotedaj si, kakor je najvišjemu gospodarskemu svetu znano, sami ne moremo pomagati. Trenotek, ko bodo dovoljeni nam krediti porabljeni, je že grozeče blizu. Če bi se pošiljatelj živil prikinile, bi nastala katastrofa ter uničila vse učinke cele pomožne akcije najvišjega gospodarskega sveta. Vsled

tega prosimo najvišji gospodarski svet opetovano, naj vse potrebno ukrene, da se bodo nadaljevale pošiljatelj živil. — Lepe perspektive za Nemško Avstrijo!

Začasna ustava kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

DEVETI DEL.

Dalje.

Državne finance in državno imetje.

Člen 100.

Nikdo se ne more oprostiti plačevanja davkov, razun v slučajih, ki jih je zakon predvidel. Kralj in prestolonaslednik ne plačujeta državnih davkov.

Člen 101.

Vsako leto odobri Narodno predstavništvo državni budget, ki velja samo za leto dni. Budget se mora predložiti Narodnemu predstavništvu v početku njegovega delovanja. Istočasno se ima predložiti Narodnemu predstavništvu obračun preteklega leta.

Vsi državni prejemki in izdatki morajo priti v budget in v obračun. Narodno predstavništvo ne more poedinih budgetnih partij povečati, more jih pa zmanjšati ali izpustiti. Prihranek ene budgetne partije ali enega budgetnega leta se ne more porabiti na pokritje potreb druge partije ali drugega leta brez odobrenja zakonodajne oblasti.

Člen 102.

Ako Narodno predstavništvo ni moglo potrditi novega budgeta pred početkom računskega leta, more začasno podaljšati budget preteklega računskega leta, dokler se novi budget ne potrdi.

Člen 103.

Rude so državna last.

Člen 104.

Pravica monopola pripada državi. Država more prenesti to svojo pravico na koga drugega, toda samo potom zakona in to zopet na omejen čas.

Člen 105.

Državno imetje obsega vse premično in nepremično dobro in vse lastniške pravice, ki jih država kot svoje ustvarja in drži.

Državno imetje se more odtujiti, oziroma ono in njegov dohodek zastaviti ali drugače obremeniti samo z zakonom.

Člen 106.

Od državnega imetja se razlikuje kraljevo privatno imetje, s katerim kralj svobodno razpolaga za živa in za slučaj smrti po odredbah državlanskega zakonika. Za to kraljevo imetje ne velja drugi odstavek čl. 37. te ustave.

DESETI DEL.

Glavna kontrola.

Člen 107.

Za pregled državnih računov obstoji Glavna kontrola kot osebna pristojnost in računsko sodišče. Glavna kontrola ima predsednika in 9 članov. Predsednika in člane Glavne kontrole izbira Narodno predstavništvo iz kandidatne liste, ki jo sestavi Državni Svet in v kateri je predlaganih dvakrat toliko kandidatov, kolikor je praznih mest.

(Dalje prih.)

Političen pregled.

Francoski narodni praznik v Beogradu. Beograd, 14. julija. Danes ob obletnici francoskega nacionalnega praznika je bilo v tukajšnjem francoskem poslanstvu veliko sprejemanje. V imenu prestolonaslednika je čestital francoskemu poslaniku prvi adjutant, general Pokorni, v imenu vlade ministrski predsednik dr. Stojan Protić, v imenu ministrstva zunanjih poslov dr. Gavrilović, mnogo višjih civilnih in državnih uradnikov.

Položaj v Trstu. LDU. Trst, 11. julija. Tržaški gubernator je z dekretom od 7. t. m. odredil, da se morajo cene za živila in za vse one predmete in potrebščine, ki služijo posredno ali neposredno za življenje, znižati za 30 odstotkov in cene za jedi in pijače v gostilnah, kavarnah in javnih lokalih za 40 odstotkov. Noben trgovec ali obrtnik ne sme zapreti svojega obrata preden ne objavi ta svoj namen vsaj tri dni preje politični oblasti, ki sme ukrepati glede uporabe blaga v dotičnem obratu. Kršitelji te odredbe bodo kaznovani z zaporom do 6 mesecev in z globami do 10 000 lir.

Eksplodizija italijanskega skladišča streljiva. Beograd, 14. julija. Iz Soluna javljajo z dne 10. t. m.: V italijanskem skladišču municije pri Solunu so se večeraj popoldne dogodile velike eksplozije, ki so trajale do jutra. V mestu je zavladala velika panika. Skladišče je popolnoma razdejano. Italijani pravijo, da sta uničena dva milijona municije, 50 tisoč granat, 10 tisoč bomb in velika količina smodnika in artiljerijskega materijala.

V Italiji še ni miru. Milan, 10. julija. V dožini Bisanzio je proklamirana lokalna republika svetov. Vsa Apulija je pobunjena. Prišlo je do krvavih spopadov v Reggiju. Krvavi izgredi so tudi v Bresciji, kjer so oddali karabinerji več salv, ubitih je bilo nekaj demonstrantov. V Turinu skoraj splošna stavka. Prodajalne so večinoma zaprte. Gibanje za svete se po vsej Italiji širi. V mnogih krajih zborujejo krajevni sveti, tako v Forliju, Voltriju, Ferrari, Barletti in Bergamu. V Benetkah delna stavka. Skoraj povsod je prišlo do pletenitev. Ponekod rekvirirajo socijalistični občinski svetovalci blago in živila. Skoraj povsod so se sestavile razdelilne komisije. Vse gibanje se enotno vodi iz Milana ter ima očitno boljše-viški značaj. Jadransko vprašanje stopa čedalje bolj v ozadje napram notranjim dogodkom. Tardieuov načrt dobiva vedno več tal. Strankarsko vodstvo socijalnih demokratov je sklenilo proglasiti v Italiji za 20. t. m. in prihodnje dni generalno stavko. Večeraj se je vršil ministrski svet, katerega so se razen Tittionija udeležili vsi ministri. Baval se je v prvi vrsti z jadranskim vprašanjem in vznemirljivim notranjem položajem.

Wilson o mirovni pogodbi z Nemčijo. Lyon, 13. julija. Iz Washingtona poročajo: Ob predložitvi mirovne pogodbe ameriškemu senatu je predsednik Wilson v svojem govoru izjavil: »Menim, da mirovna pogodba v splošnem odgovarja mojim 14 točkam. Evropa je udeležbo Amerike na mirovni konferenci z veseljem sprejela, ker je vedela, da je ta udeležba nesebična. Zveza narodov je potrebna kot orodje snujčega se novega reda. Glede mirovne pogodbe z Nemčijo je omenil, da so zadeli na težkoče, ki bi bile brez malih kompromisov nepremagljive. Pogodba bo taka, kakor bi si jo želela ameriška in druge delegacije, toda ti neizogibni kompromisi ne kršijo nikakih načel. Mirovna konferenca je na znanih 14 točk popolnoma pristala, dasi je morala upoštevati dejstva, izhajajočega iz mednarodnega položaja.

Dnevne novice.

Neprijetno vprašanje. Pod tem naslovom poroča včerajšnji »Slov. Narod«: Današnji »Trgovinski glasnik« piše o kupčiji, ki je bila predvčerajšnjem predmet debate v Narodnem predstavništvu ter vzbudila veliko pozornost. Narodni poslanec Miljutin Stanojević je stavil na ministra za prehrano in obnovu zemlje dr. Korošca vprašanje radi kupčije, ki jo je pred kratkim sklenil za 6 milijonov frankov v svrhu dobave raznovrstnega ameriškega blaga. Vpraševalec opozarja, da je ministrstvo, kojega naloga je preskrbeti narod z obleko in obutvijo, nakupilo mesto nujno potrebnih stvari za 30 milijonov kron najraznovrstnejše hrane, katere nihče ne more razumeti zakaj naj služi. Med drugim je kupljenih 5 velikih zabojev svilenih bluz za ženske, 6 zabojev dragocenih kravat za moške, 5 zabojev igralnih kart za marjaš, tarok in pike, 20 vagonov salam ter 200.000 kg raznega lepoticnega galanterijskega blaga kakor broše,

lasnice in drugi ženski nakiti. — Posl. Stanojevič je povdarjal, da je ležalo to blago že več kot mesec dni v Solunu, da je bila nanj opozorjena trgovsko-obrtna zbornica v Zagrebu in v Beogradu, a da ni hotel ni eden trgovec kupiti teh stvari v celoti. Zanimali so se sicer trgovci za sladkor, kavo in podplate, ki so prišli s to pošiljateljico iz Amerike ter jih tudi odkupili in odvezeli, a za druge stvari se niso zanimali. Le minister Korošec je nasledel ter sklenil po vzorcih, ki so bili na razpolago pri beogradski trgovski zbornici fiksno kupčijo, od katere narod ne bo imel nobenega haska, ker med kupljeno robo menda ni ne ene za nago in boso prebivalstvo potrebnestvari. Poslanec Stanojevič je povdarjal, da bi bilo bolje, ako bi minister kupil za 30 milijonov 10 000 volov, ker bi narod od njih kaj imel. Minister Korošec je pojasnjeval potek sklepanja pogodbe ter jo opravičeval, vpraševalec se pa z njegovim odgovorom ni zadovoljil in je izjavil, da vložil v zadevi interpelacijo, da bodo mogle o stvari izraziti svoje mnenje vse stranke v parlamentu. Kakor se čuje bo interpelant zahteval, da se napravi ministra za obnovo zemlje za 30 milijonsko kupčijo osebno odgovornega. Interpelacija o tej zelo neprijetni in mučni zadevi pride na dnevni red bržčas šele po parlamentarnih počitnicah.

Ne da jim spati! Klerikalni sobotni „Grazer Volksblatt“, lajzbžurnal vseh štajerskih nemških župnikov in kaplanov, prinaša neko spakedranko v podlistku, v katerem hoče smešiti našega generala Maistra. Nas ti smrdljivi izlivi nemških klerikalcev niso prav čisto nič ogorčili, ker poznamo njihovo duševno obzornost. Zasluge, ki si jih je pridobil general Maister za slovenski narod in za Jugoslavijo, bo sodil naš narod, ne pa nemški klerikalci. Mi Gradčanom le svetujemo, naj nekoliko študirajo zasluge slavnega nemškega generala Potioreka, ki je še danes častni doktor graške visoke šole, in drugih tičev, ki so namesto da bi zmagovali, se mastili ter polnili svoje žepe z eraričnim denarjem. Kadar graškim listom materiala zmanjka, pa začno pisati o naših razmerah. Kaj o nas Nemci onstran mej mislijo, nam je popolnoma vseeno. Videti jih je le treba, kadar pridejo v Maribor, ko jim natakariji ne morejo znesti dovolj jedil skupaj.

O „lojalnih“ Mariborčanih. Dopisnik „Grazer Tagespost“ prizna v številu z dne 14. t. m., da v Mariboru pravzaprav ni lojalnih Nemcev. Pravi namreč, da je vladni komisar dr. Pfeifer pozval „lojalne“ hišne posestnike, naj okrase povodoma Petrovega dne svoje hiše z zastavami ter razsvetle okna. Mi mislimo, da je jako žalostno, če se mora še le pozivati, toda vladni komisar je storil svojo dolžnost, ker najbrže pozna mariborske Nemce. Čudno in značilno pa je, da dopisnik „Grazer Tagespost“ — ki ni daleč od Kraljkove tiskarne — ne pozna v Mariboru lojalnih hišnih posestnikov, kar mu mi deloma tudi verjamemo. Namreč ti „lojalni“ hišni posestniki so naročniki in čitatelji „Marburger Zeitung“. Čudno se nam zdi, da se mariborski dopisnik „Grazer Tagespost“ takrat ni zgražal, ko so mariborski nemški hišni posestniki razsvetljevali okna ter razobešali zastave na čast Viljemu, ki je danes obtožen kot — največji zločinec sveta, ki je dal po Belgiji in Franciji žene in otroke moriti ter pustošiti in ropati.

Laški oficirji kontrabandarji. Odkar je vpeljan ekspresni vlak Dunaj—Pariz preko Trsta in Rima, vidiš sleherni dan v tem vlaku vse polno laških oficirjev. Namen vožnje je tihotapstvo. Seveda kot pripadniki „zmagovite“ države, katerim je po svetovnoznani in znameniti in po naši zaslugi „priborjenej“ nekrvavi zmagi zrastle greben kaj visoko, se za naše potne predpise dosti ne brigajo. Pa kaj bi tudi! Saj zadostuje, da si Kalabrez in smeš vse ter imaš pravico do vsega. Teda usoda je nagajiva in skrbi ter bo tudi v bodoče poskrbela, da tudi kalabreška ušesa ne dorastejo prav v nebesa. V Špilju je pred par dnevi sedel en tak tiček prav široko v vagoni. Namenjen je bil v kraljestvo polente. Sanjal in fantaziral je menda o „mare nostro.“ Neprijetno ga iz teh sanj zbudi prozaičan glas prozaične kontrole, ki

zahteva legitimacijo in uvozno dovoljenje. To prozaično vprašanje in zahtevo je hrabrega sina še hrabrejše majke spravilo vsega iz sebe. Potegnil je revolver. A junak se je uračunal. Kontrolni organ, Hrvat po rodu, po bliskovito nameri nanj puško in mu pravi smehljaje: „Evo sinko, sad pučaj.“ In zgodilo se je, da je junaški sin junaškega rodu med krohotom občinstva junaško vtaknil svoj pihalnik v žep in se kot jaguže krotak pustil odpeljati nazaj čez mejo h zavezniku Švabu, kjer bo pač na isti način kakor drugi smrtniki moral počakati, da dobi uvozno dovoljenje.

Zelene karte za sladkor. Pred kratkim je bilo razglašeno, da pridejo zelene karte za sladkor iz veljave. Pri tem pa ni bilo povedano, da velja to samo za mesto Maribor, ne pa za deželo. Zdaj so ljudje po okolici zmetali proč zelene sladkorne nakaznice. Vsled tega prosimo, da merodajna oblast pomaga našim ljudem, da ne ostanejo brez lastne krivde brez sladkorja.

Vpokojeni častniki in vojaški uradniki! Ker je ministerstvo za vojno in mornarico z naredbo št. 35618/1919 odredilo, da morajo vsi vpokojeni častniki in vojaški uradniki, kateri so pristojni v kraljevino Srbijo, Hrvatov in Slovencev položiti prisego, se ti častniki in vojaški uradniki tem potom pozivljajo, da se do 25. julija t. l. javijo osebno pri „44. pukovski okružni komandi“ (domobranska vojašnica) v Mariboru. Pod območje te komande spadajo okrajna glavarstva Maribor, Ptuj, Slov. Gradec in Ljutomer ter mesta Maribor in Ptuj. To se tiče častnikov in uradnikov, ki že sprejemajo pokojnino iz naše državne blagajne.

Uvedba prometa denarnih pošiljatev v pismih in paketih (zavitkih) med Beogradom in drugimi deli kraljestva SHS. Ministrstvo za pošto in brzojav je odredilo z odlokom št. 14.201 od 14. junija t. l., da se uvede začasno samo med Beogradom (razen pošt v notranjosti Srbije in drugimi deli kraljestva SHS izveniš Banat, Bačko, Baranjo in Črno goro) promet denarnih pošiljatev v pismih in zavrtkih. Pristojbine, katere mora plačati pošiljatelj vnaprej, se zaračunavajo po novi zvišani tarifi. Vrednost pošiljke je lahko označena v dinarjih ali pa v kronah in se preračunava po uradnem kurzu. Po tem znesku se zaračunava tudi vrednostna pristojbina.

Prodajna cena špiritu. Glasom naredbe ministrstva financ v Beogradu z dne 2. junija 1919, št. 1040 je določena prodajna cena špirita, denaturiranega s splošnimi sredstvi za denaturiranje, s 550 K za 100 stopenj alkohola, oziroma s 495 K za hl 90% blaga od tovarne špirita, oziroma od kraja, kjer se denaturiranje izvrši. Prodajne cene takega špirita za veletržce in prodajalce na drobno določijo politične oblasti, ki bodo tudi kaznovale prestopke glede določenih najvišjih prodajnih cen.

Krčevinski šolarji priredijo v nedeljo, dne 20. julija ob 17. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma v prid »Dnevne zavetišču« v Mariboru dobrodelno predstavo s sledečim sporedom: 1. »Materin blagoslov«, mladinska viteška igra s petjem in rajem v treh dejanjih; 2. »Planšarica«, šaliv prizer s planin. Vstopnice je dobiti od srede naprej v prodajalni Vilko Weigl na Glavnem trgu.

Mariborsko slovensko žensko društvo opozarja na dobrodelno igro, ki jo uprizoni prihodnjo nedeljo Krčevinska šola v prid Marib. sirotišču, ter vabi zavedno občinstvo, da se je primerno udeleži.

Bencin, strojno olje. Odsek za prehrano dobi v kratkem večjo množino bencina, plinovega olja, strojnega olja, in cilindrovega olja iz Poljske. Pri razdelitvi te množine se bodo vpoštevali v prvi vrsti poljedelski obrati, potem rudniki in premogokopi, železnice ter slednjič ostali obrati. Lastniki navedenih obratov se pozivljajo, da vložijo svoje prošnje za odkazitev imenovanih predmetov najpozneje do 25. julija 1919 pri odseku za prehrano v Ljubljani. V prošnji naj se navede zaželjena množina in vrsta mineralnega olja, dalje način obratovanja, število in vrsta strojev ter število konjskih sil posameznih

strojev. Odsek za prehrano Slovenije, dr. Senekovič, s. r.

Umrli so: Levart Eduard, pismonoša. Ferleš Marta, grobarja hčer. Kozar Franc, delavec južne železn. Knecht Ivan, sin delavca. Schmidt Ivan, poštni mojster v pok. Reppnig Rupert, veleposestnik.

Agitirajte za naš list!

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Nasprotje med Japonci in Italijani.

St. Germain, 15. julija. Kakor poroča „Chicago Tribune“, je italijanska zahteva glede avstrijskih pravic na Kitajskem ogorčila japonsko delegacijo. Italijani in Japonci so dozdej na konferenci vedno skupno nastopali. Japonci hoče vsaki nameri Italije, ustaliti se na Kitajskem, kar najbolj nasprotovati ter obeta, da bo podpirala Francoze napram italijanskim zahtevam glede ozemlja Džibuti. Splošno je mnenje, da so italijanske zahteve glede azijskega in afriškega ozemlja le finta, da okrepe svoje stališče v jadranskem vprašanju.

Češki koridor do Adrije.

Lugano, 15. julija. Kakor poroča „Corriere della sera“, se mora priznati Čehoslovaški mostišče južno od Donave, in sicer bi bilo s tem češki želji po koridoru do Adrije vsaj deloma zadoščeno. List meni, da bi tak sklep ne pomenjal nič drugega nego predpravo za aneksijo (?) Jugoslavije, s čemur bi bili težko oškodovani italijanski interesi, kajti ta koridor bi bil strateški klin proti Italiji.

Kriza v Weimarju rešena.

Berolin, 15. julija 1919. Kakor poročajo listi iz Weimarja, se more smatrati krizo med socialnimi demokrati in centrom zaradi ustavnega vprašanja kot poravnano.

Italijanski kralj potuje v London?

Curich, 15. julija 1919. V Rimu govore, da namerava italijanski kralj potovati v London, kjer hoče osebno opozoriti na težavni položaj Italije, zlasti dinastije, ter doseči, da bo Anglija drugače sodila o Italiji.

Umor v dunajskem arzenalu.

Praga, 15. julija 1919. Češki listi poročajo, da češki oficirji na Dunaju niso prav nič krivi umora v arzenalu. Nobena tajnost ni, da so se različne narodnostne države, Poljaki, Romunci, Madžari in Čehi trudili, dobiti za se puške in municijske zaloge, ki se nahajajo na Dunaju. Ko je bilo pomanjkanje premoga na Dunaju zelo veliko, se je pogajala dunajska vlada s češko. Pogajanja so se posrečila na temelju, da je bil premog pripravljen za odpošiljatev potom kompenzacije proti municiji. V zadnjem hipu je kompenzacijsko kupčijo onemogočil državni tajnik dr. Bauer. Ta je, tako pravijo listi, iz ljubezni do madžarskih boljševikov, onemogočil, da Dunaj ni dobil niti premoga niti sladkorja, samo da Čehi ne dobe nobene municije za obrambo proti madžarskim boljševikom.

Konflikt med Ameriko in Rusijo.

Rotterdam, 15. julija. Kakor poročajo iz Washingtona, je ameriška vlada izvedela, da namerava moskovska sovjetska vlada pričeti s represalijami proti ameriškim državljanom v Rusiji, ker so baje aretirali v New-Yorku ruskega sovjetskega poslanika Martensa. Ameriška vlada je poslala zdaj noto v Moskvo, v kateri izjavlja, da je ta vest neresnična, ker se je izvršila le preiskava v pisarni sovjetske misije v New-Yorku, toda nikakršna aretacija. Če bi se pa ameriškim državljanom v Rusiji kaj zgodilo, tedaj bodo to smatrali kot sovražni akt ter odgovorili na to.

Vojna proti boljševikom na Ogrskem.

Kopenhagen, 15. julija. Romunski tiskovni urad izve iz najboljšega vira, da se bo ofenziva antante proti sovjetskim četam pričela koncem tega tedna. General Franchet d'Esperay bo imel najvišje poveljstvo.

Dunaj, 15. julija. „Neues Wiener Tagblatt“ izve iz zanesljivega vira, da je budimpeštanska vlada sklenila, pričeti s rdečo armado ofenzivo proti Romunski. To so selenili na zahtevo Bele Kuna, ki je na konferenci ljudskih poverjenikov izjavil, da mora Ogrska brezpogojno nastopiti proti Romunski, predno prične antanta z napadom. Vsi ljudski komisariji, razen komisarija za vojne zadeve, Viljema Böhma, so se pridružili izvajanjem Bele Kuna. Böhm je iz tega izvajal konsekvence ter odstopil. S svojo rodbino je že na potu v Nemško Avstrijo, kjer se bo naselil v nekem sanatoriju.

Boljševiški teror na Ruskem.

London, 15. julija. Reuterjev urad poroča iz Helsingfors, da so boljševiki v Petrogradu zasedli inozemska poslaništva in konzulate, se polastili arhivov ter oropali vse. Nadalje so izdali dekret, da se bodo po 24. juliju vršile usmrtitve brez sodbe. Oborožene osebe bodo na mestu ustrelili.

Izročitev Wilhelma dovoljena.

Berolin, 15. julija. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ poroča iz Pariza: Iz Holanda došla poročila pravijo, da je holandska vlada dovolila izročiti bivšega nemškega cesarja. Izročili ga bodo v Haagu.

Antanta ne zaupa nemškoavstrijski vladi.

St. Germain, 15. julija. „Temps“ se bavi z boljševistično agitacijo na Dunaju ter konstatira konečno, da nima antanta nobenega zaupanja do nemškoavstrijske vlade, prav posebno pa ne do državnega tajnika dr. Bauerja.

Reka.

Lugano, 15. julija. Preiskovalna komisija, obstoječa iz generalov Robilant, Summeral, Rouleus in Watts, je prispela v Reko.

Rotterdam, 15. julija. Dopisnik lista „Chicago Tribune“ poroča svojemu listu, da so ga izgnali iz Reke, ker je hotel poročati svojemu listu o krvavih bojih med Italijani in Francozi.

Italija se noče udeležiti vojne proti Ogrski.

Bukarešta, 15. julija. Kakor se poroča iz vladnih krogov, je Italija odklonila prošnjo, poslati čete v svrhu ofenzive proti sovjetski Ogrski, ker spriči razmer v lastni državi ne more pogrešati nobenih čet.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

MALA OZNANILA.**Pridno učenko**

šp. 4. Preskrba v hiši.

sprejme strojna pletarna Valburga Oman, Šolska ulica 7-4

Mesar star 28 let, neoženjen, želi službe. Razume se pri izdelovanju vsakovrstnih klobas. Ponudbe naj se naslovijo na Vekoslav Umek, čast. obednica štajer. obmej. poveljstva v Mariboru, Nagyjeva ulica. 2-2

Salonska obleka, popolnoma ohranjena, se proda. Naslov pove upravništvo.

Več tesarskih pomočnikov sprejme

takoj za postavljanje barak v Trbovljah Ivan Zakotnik, mestni tesarski mojster v Ljubljani, Dunajska cesta št. 46. Plača zelo dobra po dogovoru. Zgledati se je pri mojem zastopniku g. Anton Zalokarju v Trbovljah, kjer se postavljajo barake za Trboveljsko premogokopno družbo. Orodje je po možnosti prinesiti s seboj.

M. FERRER

spediter v Mariboru

Webergasse 9 — Kasinogasse 2

prevzame

vsakovrstno selitev, shranjuje pohištvo v nalašč zato prirejenih magacinih itd.

Naznanila UNION-PROPAGANDE, Maribor:

Preselitev trvdke pohištva

Ernest Zelenka

iz Gosp. ul. 25, v Šolsko ul. 5

podpisani uljudno naznanja p. n. občinstvu, proseč, da bi mu dosednji, kakor novi naročevalci nadalje izkazali opravičeno, dolgoletno zaupanje ter ga počastili z novimi naročili. — Vedno velika zaloga pohištva, sobnih okraskov, tapet itd. 3-3

Ernest Zelenka,

trvdka pohištva, tapetnik, dekorater in zapriseženi strokovnjak-veščak.

samo Šolska ulica 5.

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, drete, planto.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trvdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor

Stolni trg št. 6.

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Marija Florian, šivilja

Maribor, Glavni trg 18, II. nadstr.

prevzame vsakovrstno šivanje obleke, fine in preproste, bluze, krila, vsakovrstno perilo za moške in ženske. 3-3

Pletenje, podpletenje in popravila nogavic

prevzame

Strojna pletarna Valburga Oman

Maribor, Šolska ulica 4.

Čevlje, fine, moderno izdelane in sandale

ima v zalogi in jih razpošilja po poštnem povzeju

mirenska „Čevljarska zadruga“

v Vrbovcu pri Mozirju.

Čevlji so iz lahke ševro-media kože, boksa in teletine. 5-3

Dobite visoke, nizke in salonske moške, ženske, deške in otroške čevlje ter sandale.

Cene usnja se dvigajo, zato naročite čimprej!

Pri večjem odjemu primeren popust!

Prodajalna tudi v Celju, »Narodni dom«.

Zmerne cene!

Zahtevajte cenike!

Bučno olje

Schichtovo milo

Krušno moko

Polenta moko

Pšenične otrobe

Zveplo za vinograde

Kava

vse po najnižji ceni

10-9

I. Sirk, Maribor

Glavni trg.

V zalogi »Tiskovne zadruge« v Mariboru je izšla brošura

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1—K, s poštnino 1'05 K. Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% popusta.

„Velika kavarna“

(preje „Theresienhof“), Maribor, Glavni trg

Izborna prvovrstna pijača! — Največji in najlepši prostori v mestu! — Dnevno **KONCERT** prvovrstne damske godbe od pol 20. do pol 23. (preje od pol 8. do pol 11.) ure; ob nedeljah in praznikih od pol 18. do pol 23. (preje od pol 7. do pol 11.) ure.

Za obilen obisk se priporočata

brata Kuhar.